

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12-04-2019

ŠIAME NUMERYJE:

T. Vengrio filmui – pagrindinis prizas Taline – 3 psl.

Svečiuose – „Atžalynas“ – 6 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Londone – reikšmingi sprendimai dėl Lietuvos saugumo

Prezidentas G. Nausėda Londone dalyvavo Alijanso viršūnių susitikime.

LR Prezidento kanceliarijos nuotr.

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda NATO vadovų susitikime Londone didžiausia NATO grėsme įvardijo agresyvius Rusijos veiksmus.

„Nereikėtų turėti iliuzijų, Rusija yra pagrindinė ir, mano manymu, didžiausia grėsmė Baltijos šalių saugumui ir NATO. Labai svarbu aiškiai įvardyti išorines grėsmes Alijanso vieningumui ir stiprumui. Paraginau NATO valstybių vadovus stiprinti gynybą mūsų regione atgrasant Rusiją“, – teigė Prezidentas, pasibaigus NATO vadovų susitikimui Londone.

Gruodžio 4 d. vykusioje NATO viršūnių sesijoje, skirtoje 70-osiomis Alijanso įsteigimo metinėms, aptartos kolektyvinio saugumo grėsmės: agresyvūs Rusijos veiksmai, santykiai su Kinija ir terorizmas. Kinija pirmą kartą minima Alijanso bendrame pareiškimе.

„Tos grėsmės yra ne tik terorizmas, bet ir Rusija, taip pat Kinijos ekonominė ekspansija. Turime tai suprasti“, – Londone sakė Lietuvos prezidentas.

– 8 psl.

Ar pagaliau atgims „Ramovos“ teatras Bridgeporte?

Ką slepia šis apleistas fasadas?

Bridgeporte gyvenę ar dar tebegyvenantys lietuviai galbūt su nostalgija prisimena „Ramovos“ kino teatrą Halsted gatvėje. Teatras lietuvišku pavadinimu jau ilgą laiką neveikia, nors iškaba tebeskelbia jo pavadinimą. Pastaruoju metu atsirado „Ramovos“ atsinaujinimo prašvaisčių.

„Block Club Chicago“ internetinė svetainė neseniai paskelbė korespondentės Ariel Cheung straipsnius, kuriuose pranešama, kad planuojama atnaujinti „Ramovos“ teatrą ir prie jo įrengti restoraną bei aludę. Čikagos miesto tarybos narys, Bridgeporto rajono atstovas Patrick D. Thompson lapkričio 19 d. Nativity of Our Lord bažnyčios salėje surengė pasitarimą teatro atnaujinimo klausimu.

Susirinko daug Bridgeporto gyventojų, kurie rodė su-

sidomėjimą teatro atnaujinimo projektu. Miesto tarybos narys P. D. Thompson atskleidė, kad atnaujinimo projektas kainuos apie 23 mln. dolerių. Darbus žada atlikti bendrovė „Our Revival Chicago“, kuriai vadovauja Tyler Nevius. Tam tikslui, pagal TIF (Tax Increment Financing) programą, bus prašoma 6,6 mln. dolerių paskolos iš Čikagos miesto. Atnaujintas teatras talpins apie 1 600 žiūrovų. Projektuotojo T. Nevius bendrovė žada tuo pačiu nupirkti ir šalia esančius pastatus, kuriuose planuojama įrengti restoraną, aludę ir aikštę automobiliams statyti. Šiuos išpareigojimus bendrovė prisiima dešimčiai metų. Restoraną žada įrengti restorano „Duck’s Inn“ savininkas Kevin Hickey. Jis planuoja panaudoti seną pavadinimą – „Ramova Grill“.

– 3 psl.

Politikoje, kaip ir gramatikoje, klaida, kurią daro visi, įteisinama kaip taisyklė – André Malraux

Pirmiausia paaiškinimas dėl česnako. Čikagos vardas yra kilęs iš indėnų žodžio še-kag-ong, reiškiančio laukinių svogūnų arba česnakų vietą. Prancūzai tą gyvenvietę vadino Chekagou, o kiti rašė Chetagu arba Shikago.

Daugumai yra žinoma populiari televizijos programa „Wheel of Fortune“. Nuo Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo ši programa, „Laimės ratas“, yra rodoma ir Lietuvoje. Amerikos laidos yra transliuojamos iš įvairių vietovių. Neseniai filmuota Čikagoje. Buvo parodyti Čikagos vaizdai ir kelios įžymybės: Buckingham fontanas, Čikagos upė, Millenium parkas, miesto centras ir t. t. Tos kelios sekundės atgaivino visą glėbį prisiminimų – Čikaga man pasirodė tarsi česnakas ant delno.

2020 metais švęsiu 70-ąsias atvykimo į JAV metines. Pirmoji mano gyvenvietė buvo Cicero, IL. Miestelio pavadinimas – tai Romos oratoriaus vardas. 1833 m. Cicero turėjo 550 gyventojų, o 1950 m. – jau 67 544. 1911 m. buvo įkurta lietuvių Šv. Antano parapija. Prieš 70 metų tame miestelyje gyveno apie 3 000 senųjų ir beveik 1 000 naujųjų lietuvių emigrantų.

Po Cicero, nuo 1950 iki 1962 m., su dvejų metų karinės tarnybos pertrauka, gyvenau Čikagoje: Brighton Parko, Town of Lake ir Marquette Parko rajonuose. 1950 m. Čikagoje, antrame didžiausiame Amerikos mieste, gyveno 3 620 962 gyventojai, o 2018 m. jų beliko vos 2 705 994. Keičiasi ir miesto rasinis profilis. Dabar baltieji sudaro 32,6 proc. gyventojų, ispanų kilmės – 29,7 proc., afroamerikiečiai – 29,3 proc. Tačiau Čikagą mėgsta turistai, ir 2018 m. ją aplankė 58 milijonai! Jų laukia Millenium Park, Navy

Čikaga – lyg česnakas ant delno

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

gal gyventojų skaičių ji yra trečioje vietoje.

Jau aptariau Čikagą ir česnakus. Belieka pasiaiškinti dėl delno, paminėto pavadinime. Yra senas posakis, kad „viskas aišku kaip ant delno“. Toks mano santykis su Čikaga. Kai studijavau, kas dieną tris valandas į universitetą vykdavau autobusu ir traukinuku. Įsigijus automobilį akiratis išsiplėtė, nes galėjau vykti ten, kur Čikagos miesto autobusai nevažinėjo. Bet tikrai gerai susipažinau su Čikagos „delnu“, kai tapau tuo metu jauniausiu Chicago Transit Authority autobusų vairuotoju. Priimdavo nuo 21 metų, ir aš apmokymus ten pradėjau savaitę po savo gimtadienio.

Mano autobusų centras buvo Brighton Parko rajone, netoli Archer Ave. ir 39-tos gatvės. Iš ten aptarnavome bent keliolika pagrindinių miesto gatvių, nusidriekusių per pietinę Čikagą. Išimtis buvo Archer gatvė, einanti nuo miesto centro iki pat pietvakariinių priemiesčių. Reikėjo ne tik žinoti visų autobusų maršrutų tikslias gatves, bet ir kiekvieną sustojimą, kertančios gatvės pavadinimą. Ir ne tik žinoti, bet garsiai visam autobusui pranešti. Niekas mūsų netikrindavo, ar taip darome. Aš pasitenkindavau pranešdamas skersines gatves, turinčias šviesoforus. Ne kartą teko nu-

stebinti įlipantį pažįstamą lietuvį pasveikinant jį „Labas rytas!“ Jie tikrai nesitikėjo mane matyti prie autobuso vairo. Dėl visa ko, maždaug kas mylią, prie didesnių sankryžų vairuotojams buvo įrengti telefono punktai. Jie buvo įrengti tam, kad galima būtų pranešti apie autobuso gedimą – ne apie kokį vandalizmą ar užpuolimą. Ir dabar prisimenu sekmadienio rytus, kai tekdavo autobusus vairuoti juodaodžių apgyvendintame rajone. Išstisos šeimos su gražiai aprenštais vaikučiais tvarkingai žygiuodavo į bažnyčias.

Tas Čikagos „delnas“ padidėjo, kai tapau „Yellow Cab“ taksistu. Mano aptarnaujama

teritorija buvo visa Čikaga, su visomis gatvėmis ir gatvelėmis. Į taksiuką įlipęs keleivis pasako adresą ir galvoja, kad taksistas visas gatves žino ir nuves kur reikia. Darbdavys mums turėjo atspausdinęs mažą kišeninę knygėlę, kurioje buvo išvardintos visos miesto gatvės, su nuorodomis, kur apytikriai jos yra, prie kokių didesnių gatvių norima gatvelė šliejasi. Dabar pagalvojęs stebiuosi, kad neturėjome jokių popierinių žemėlapių. Kompiuterių technologija dar buvo nežinoma. Savo taksiukuose neturėjome jokio radijo susisieki mo ar telefono. Jei norėjai paskambinti, reikėjo susirasti degalinę ar parduotuvę su telefono būdele. Niekam ir neskambindavau. Neturėjome jokių kompasų. Orientuotis į kurią pusę važiuoju, saulėtą dieną padėdavo saulė. Debesuotą dieną jos nesimatė, bet vis tiek buvo galima matyti gatvių pavadinimus ir namų numerius. Naktį buvo per tamsu, nors gatvės buvo apšviestos. Didžiausia bėda buvo, kai norimas adresas neturėjo namo numerio, o keleivis ten vyko pirmą kartą ir nežinojo, kaip ta norima vieta atrodo.

Atitarnavęs JAV kariuomenėje turėjau kitą darbą, padėjusį toliau pažindintis su Čikagos „delnu“. Tai buvo „Brighton“ kepykla Brighton Parko rajone. Reikėjo išvežioti kepyklos gaminius po Čikagą ir už jos ribų. Miestą jau pažinojau, tad po kurio laiko buvo labai lengva surasti norimas parduotuves, nes jos kas savaitę buvo toje pačioje vietoje. Kepykloje dirbau trumpai, iki rudens, kada pradėjau psichologijos internatūrą Manteno State Hospital (valstijos psichiatrinėje ligoninėje).

Taigi, kaip matote, „Wheel of Fortune“ – kaip ant delno – man grąžino prisiminimus iš Čikagos. Pabaigai būtinai reikia paminėti Čikagos lietuvius. Pirmieji lietuviai čia įsikūrė apie 1870 m. Tad 2020 m. bus galima švęsti 150 metų sukaktį. 1891 m. lietuvių čia buvo apie 2 000, o 1898 m. – jau 8 000. 1960–1980 m. ten gyveno 30 000 lietuvių. Marquette Parko rajonas buvo laikomas didžiausiu lietuvišku telkiniu už Lietuvos ribų – „tarsi Marijampolės dydžio lietuviškas miestas viduryje Čikagos“, kaip sakoma viename informacijos leidinyje. 1993 m. buvo užmegzta Čikagos ir Vilniaus miestų partnerystė. Visa tai yra kruopščiai pristatoma Augustino Žemaičio atliktoje studijoje. Ją galima rasti internete – „Tikslas – Amerika: Gabalėliai Lietuvos – lietuviškos vietos ir paveldas užsienyje“. Ten vien apie Čikagos lietuvius ir jų palikimą yra sutelka šimtai vertingų ir įdomių nuotraukų su istoriniais paaiškinimais. Visa tai patvirtina mano įvaizdį, kad Čikaga yra kaip česnakas ant delno ir dar – ant lietuviško delno su dešromis ir kopūstais, užsigeriant „Švyturio“ alumi.

Pier, Willis Tower, The Art Institute of Chicago, kiti muziejai ir šimtai kitų įdomybių. Kai vieną vasarą gyvenau Anna, pietiniame Illinois valstijos miestelyje, netoli Mississippi upės esantis Jonesboro miestelis gyrėsi, kad prieš daugelį metų Čikagos kaimas bandė gauti paskolą iš to miestelio banko. Prašymas buvo atmestas, nes tas Čikagos kaimas, esantis pelkėse, neturėjo jokių galimybių augti ir plėstis. Jonesboro miestelyje 1858 m. vyko prezidentinių kandidatų Abraham Lincoln ir Stephen A. Douglas debatai, suteikę miesteliui tam tikro prestižo. Čikagoje pirmas namas buvo pastatytas 1779 m. Po metų ten jau gyveno 100 gyventojų. Laikui bėgant Čikaga tapo didžiausiu pramonės centru Amerikoje. Dabar pa-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

[Kanada] – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

[Lietuvą paprastu paštu] – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

[Kanada] – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

[Lietuvą] – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –

Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokieinė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

T. Vengris pristato savo filmą „Gimtinė” Talino kino festivalyje „Juodosios naktys”.

lkc.lt nuotr.

Praėjusį savaitgalį Taline, kino festivalyje „Juodosios naktys” skambėjo lietuviškos pavardės. Festivalio Baltijos šalių filmų konkurse pagrindinis prizas buvo įteiktas JAV gimusiam lietuviui režisieriui Tomui Vengriui. Šių metų rugsėjį Lietuvoje pristatytas jo vaidybinis filmas „Gimtinė” („Motherland”) tarptautinės vertinimo komisijos buvo pripažintas geriausiu. „Juodosios naktys” yra vienintelis Baltijos ir Šiaurės Europos šalyse A klasės kvalifikaciją turintis kino renginys.

Baltijos šalių konkurse dalyvavo 15 Latvijos, Estijos ir Lietuvos kino kūrėjų darbų, kuriuos vertino tarptautinė trijų narių žiuri komisija: rašytojas Ricardo J. Mendez, kino festivalio programos vadovė Milja Mikkola bei kino kritikė, kino ir teatro apžvalgas „The Hollywood Reporter” ir „The Guardian” rašanti Leslie Felperin.

„Nuostabu gauti šį prizą, juk teko rungtis su itin aukštos kokybės filmais ir talentingais režisieriais. Nekalbu apie laimėjimą, vien būti konkurse tarp tokių filmų kaip ‘Olegas’, ‘Nova Lituania’ ir ‘Animus Animalis’ bei tokio talento režisierių kaip Ignas Jonynas, Laila Pakalniņa, Algimantas Puipa yra garbė ir labai didelė sėkmė”, – sakė pagrindinį Baltijos šalių filmų konkurso prizą iškovojęs režisierius Tomas Vengris.

Pagrindinė filmo „Gimtinė” herojė Viktorija, nukritus geležinei uždangai, grįžta į Lietuvą drauge su Amerikoje gimusiu sūnumi Kovu. Jie abu turi nuspręsti, kaip toli yra pasirengę žengti, kad susigrąžintų savo praeitį.

„Tai ne tik mums, lietuviams, artima tema, – sakė filmo režisierius Tomas Vengris. Kai filmą pristaciau Baltijos filmų festivalyje New Yorke, prie manęs buvo priėjęs ne vienas savo gimtinę palikęs lietuvis,

estas, latvis. Jie sakė filme pamatę, atpažinę savo gyvenimo versiją ir jiems taip pat kyla tapatybės klausimai, jie ieško santykio su šalimi, iš kurios išvažiaavo. Sunku patikėti, kad po tiek metų žmonės vis dar kelia sau šiuos klausimus ir kad filmas juos šitaip gali išjudinti”.

Dar įdomiau režisieriui kalbėtis su žmonėmis, kurie neturi jokio santykio su Lietuva. T. Vengris pasakojo, kad Pietų Korėjoje, Busano kino festivalio žiūrovai labiau nagrinėjo brandos ir šeimos klausimus, kalbėjo apie filmo struktūrą, vizualinę simboliką, estetiką.

Po filmo peržiūros Talino kino festivalyje kalbėta apie tai, kad filmas yra skirtas jautriai auditorijai ir apie iš kitų festivalio filmų išsiskiriančią subtilią, ramią ir nuosaikią „Gimtinės” filmo nuotaiką.

„Gimtinė” – paskutinis kino operatoriaus, pernai Nacionaline kultūros ir meno premija apdovanoto Audriaus Kemežio filmuotas filmas. Filmu dailininkas – Ramūnas Rastauskas, garso režisierius – Saulius Urbanavičius, kompozitorius – Karlis Auzans.

Pagrindinį Viktorijos vaidmenį „Gimtinėje” sukūrė aktorė Severija Janušauskaitė („Anarchija Žirmunuose”, „Žvaigždė”, „Emilija iš Laisvės alėjos”, „Babilonas Berlynas”), jos sūnų Kovą – Matas Metlevski. Buvusį Viktorijos mylimąjį Romą vaidina aktorius Darius Gumauskas, jo dukrą Mariją – Barbora Bareikytė. Kituose vaidmenyse – Viktorija Kuodytė, Dainius Gavenonis, Pranciškus Brazdžiūnas, Linas Ryškus, Ričardas Vitkaitis, Renata Vėberytė-Loman, Valentinas Krulikovskis ir kiti.

„Gimtinė” – pirmasis ilgametražis Tomo Vengrio filmas. Trumpametražių jo filmų „Voveraitės” (2015) ir „Kalifornijos” (2012) premjeros vyko tarptautiniuose Berlyno ir Seattlo kino festivaliuose.

Tomas Vengris Kolumbijos universitete įgijo menų bakalauro laipsnį, mokėsi Vilniaus dailės akademijoje bei Amerikos filmų institute Los Angeles. Įspūdinga „Gimtinės” autoriaus patirtis dirbant montažo režisieriumi JAV – tarp aštuonių jo sumontuotų filmų du yra sukurti vieno garsiausių autorinio kino režisieriaus Terence’o Maliko („Knight of Cups”, „Song to Song”).

Pagrindinė „Gimtinės” prodiuserė – Uljana Kim, („Uljanos Kim studija”), koproduseriai – Robertas Vinovskis („Locomotive Productions”) Sebastian Weyland, Knut Jager („Hei mathafen Film”), Christos V. Konstantakopoulos („Faliro House”).

lkc.lt info.

Ar pagaliau atgims „Ramovos” teatras Bridgeporte?

Atkelta iš 1 psl.

„Ramovos” teatro ir šalia esančių pastatų atnaujinimo planui dar turi pritarti kelios Čikagos miesto komisijos. Jeigu planas bus patvirtintas, jį svarstys Čikagos miesto taryba. Projekto sumanytojai atnaujinimo darbus norėtų pradėti 2020 metais. Manoma, kad jie truks apie 16 mėnesių, tad atnaujintą „Ramovos” teatrą tikimasi atidaryti 2021 m. vasarą arba rudenį. Projektuotojas T. Nevius užaugo Čikagoje, Wicker Park rajone. Dešimt metų dirbęs New Yorke, „Endeavor” agentūroje, jis su žmona žada apsigyventi Bridgeporte ir pasišvęsti „Ra-

movos” teatro atnaujinimo ir veiklos administravimo darbui. Jis numato, kad atnaujintame „Ramovos” teatre bus vyks koncertai, spektakliai, vyks kiti įvairūs renginiai. „Ramovos” teatras neveikia jau daugiau kaip 30 metų. Čikagos miestas teatratrą išigijo 2001 metais, bet pastatas liko nenaudojamas ir apleistas. Vien pastato išlaikymas reikalauja nemažų lėšų iš miesto biudžeto. Vienu metu buvo ruošiamasi pastatą nugriauti. 2005 metais Bridgeporto rajono veikėjai pradėjo „Ramovos” teatro gelbėjimo akciją. Buvo surinkta daug parašų, bet teatro atgaivinti nepavyko, nes trūko lėšų. 2017 m. T. Nevius kreipėsi į miesto tarybos narį P. Thompson, siūlydamas teatro atnaujinimo projektą. P. Thompson projektu susidomėjo. Šį kartą projektas, galima manyti, rimtai rieda pirmyn.

Teatras „Ramova” atsidarė 1929 metais. Pastato architektas buvo Myer

O. Nathan, o sumanytojas – lietuvis advokatas Antanas Olis. Pavadinimą sugalvojo kunigas Anicetas Linkus pagal lietuvišką žodį „ramovė” (rami vieta). Kaip 1993 m. lapkričio mėn. 27 d. „Draugo” kultūriniame priede išspausdintame straipsnyje „Kino teatras ‘Ramova’” rašė Gediminas Indreika, teatro atidarymas lietuvių visuomenei Čikagoje buvo maloni staigmena ir pasididžiavimas. Atidaryme muzikas Antanas Vanagaitis vadovavo programai, o orkestras grojo lietuviškas dainas. Ekrane buvo rodomi filmai iš „Draugo” bei „Naujienu” piknikų ir

iš Šv. Kryžiaus ligoninės atidarymo. Bridgeporto rajone kadaise buvo ir kiti lietuviški teatrai – Čikagos lietuvių auditorija ir „Mildos” teatras. Deja, abu jau seniai nugriauti. Tačiau yra vilties, kad bent vienas kadaise veikęs šio rajono teatras bus atnaujintas. Nežinia, ar juo galės ar norės pasinaudoti Čikagos lietuviai, bet yra vilties, kad išliks nors lietuviškas pavadinimas – „Ramova”.

Parengė Rimas Černius

Naudotasi: www.blockclubchicago.org; www.chicagotribune.com; www.chicago.suntimes.com

Vestibiulio interjero fragmentas.

Internetinių šaltinių nuotr.

TELKINIAI

Padėkos dienos šventėje (stovi iš k.): Vandutė Siurkaitė-Shotroff, organizatorė Susan Bubnelis, Mingailė Mikleškaitė-Taber, Arūnas Stasaitis, Chester Ostrowski, klebonas Gintaras A. Jonikas su „Vėju“, Carol Buttrum ir Ellen Komer. Sėdi: Cindy Ostrowski ir Teresėlė Vaitkūnaitė.

Kun. Gintaras A. Jonikas sukalbėjo maldą prieš vaišes. Šalia – šventės organizatorė Susan Bubnelis.

R. Juškaitės-Švobienės nuotraukos

Džiaugiamės kartu Padėkos diena Dievo Apvaizdos lietuvių parapijoje

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Padėkos diena – „kalakutinės“ – šeimos šventė. Tačiau ne visi turi šeimas. Prieš kelerius metus Dievo Apvaizdos lietuvių parapijoje (Southfield, MI) buvo pradėta graži, nauja tradicija – Padėkos dienos šventę rengti parapijoje. Kadangi ši šventė visiems patiko, buvo nuspręsta ir šiais metais tęsti šią tradiciją.

Padėkos dienos šventė pradėta šv. Mišiomis Dievo Apvaizdos bažnyčioje – jas aukėjo klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas. Pa-

mokslo tema – tikėjimas, padėka bei dėkingumas. „Šiandien yra Padėkos diena, ir būkime dėkingi už mūsų tikėjimą“, – tarė kun. G. A. Jonikas. Susirinkome pagarbinti Dievą ir Jo sūnų, mūsų Atpirkėją. Ir padėkoti už visas suteiktas malones. Kun. Jonikas padėjo Dievui už kunigystę, parapiją, geradarius, šeimas, draugus. Buvo padėkota už šį kraštą, gamtą ir laisvę. Baigdamas klebonas padėjo šventės organizatorei Susan Bubnelis ir Mišių patarautojui Douglas Komer. Kun. G. A. Jonikas palinkėjo visiems maldininkams palaimos ir džiugios, pakilios Padėkos dienos.

Po šv. Mišių parapijiečiai susirinko rudens tema išpuoštoje parapijos klasėje ir kun. G. A. Jonikas sukalbėjo padėkos maldą bei palaimino vaišes. O parapijos nuolatinė šeimininkė Regina Greenhalgh patiekė JAV tradicinius pietus: keptą kalakutą su įdaru, bulvių košę, daržovių, salotų bei pyragų. Degė kvepiančios žvakutės.

Nebuvo oficialios programos ar paskaitos. Atrodo, kad visi žinome apie JAV ir Kanados Padėkos dienos tradiciją. Kanadoje jau atšvęsta Padėkos diena – antrąjį spalio pirmadienį, o JAV ji švenčiama ketvirtąjį lapkričio ketvirtadienį. Tai derliaus numėmimo pabaigos tradicinė, linksma ir svarbi šeimos šventė, į kurią susirenka, suvažiuoja artimieji ir draugai.

Taip pat turbūt žinome apie lietuvišką padėkos dieną – šv. Martyno dieną. Ji, skirtingai nei šv. Jurgio, buvo gyvulių ir tvartų suvartymo diena. „Šv. Martynas tvartus uždaro, o šv. Jurgis juos atidarys...“ Tą dieną užbaigdavo

bernų ir mergų samdymą, įvertindavo derlių, atpildavo jausmų ir atsiskaitydavo su kalviu bei kerdžiumi. Vaisindavosi kuo riebesne kepta žąsiena. Klaidėdos kraštas iki šiol garsus savo kopūstiene su kepta žąsimi. Pajūrio žmonės sakydavo: „Jei per šv. Martyną ant stalo jos būsią, visus metus nieko netrūksią“.

Po pietų kun. G. A. Jonikas priėjo prie kiekvieno parapijiečio ir svečio pabendrauti. O po to klausėmės liaudiškų bei estradinių dainų. Buvo padėkota visiems apsilankiusiems Padėkos šventėje. Padėkota klebonui G. A. Jonikui už pritarimą ruošti šią šventę, šeimininkei R. Greenhalgh – už gausias vaišes, S. Bubnelis – už šventės organizavimą. Palinkėta visiems gražių ir nuotaikingų „kalakutinių“!

Baigėme Padėkos šventę pakilia nuotaika, šypsėmis ir dėkingumu Dievui, Tėvynei bei parapijos šeimynėlei! Esame dėkingi ir džiaugiamės kartu viskuo, ką turime. Tikėkimės, kad ir kitais metais susirinkime ir toliau tęsime šią gražią tradiciją!

Kalėdiniai karpiniai

LAIMA APANAVIČIENĖ

Kalėdos jau ne už kalnų. Joms ne tik rušiamės, bet ir laukiame sveikinimų iš draugų, šeimos narių, bendradarbių. Visada smagu gauti šventinį atviruką iš bendradarbio ar organizacijos, kuriai tu priklausai. Norisi, kad siunčiamas atvirukas būtų kuo nors ypatingas, gražus. Lietuvių Fondas (LF) džiaugiasi, kad jau ne pirmą kartą Odetos Tumėnaitės-Bražėnienės karpiniu iliustruoti LF kalėdiniai atvirukai šiemet pasieks organizacijos narius, rėmėjus ir draugus.

Ši menininkė puikiai žinoma ir JAV meno mylėtojams. Garsiausias karpymo meno talentas, geriausia Lietuvos liaudies meistrė vaizduojamosios dailės srityje, kiaušinių margintoja, raizinių, menų populiari- nančių knygų autorė, susirinkusi aukščiausius tautodailininkams skirtus titulus tautodailininkė O. Tumėnaitė-Bražėnienė yra surengusi ne vieną

savo parodą ir JAV.

Per ilgus veiklos metus ji užsiima ne tik kūrybine, bet ir edukacine veikla. Jos rankomis sukurta tūkstančiai subtiliausių karpinių ir raizinių. Jos kūryba domimasi ne tik Lietuvoje. Ji mokė karpyti ir JAV lituanistinių mokyklų mokinius, vedė seminarus mokytojams, susirinkusiems į mokytojų tobulinimo savaitę Dainavoje, MI. Odetą lanko užsienio kūrėjai, žurnalistai rengia apie ją reportažus.

Meno mylėtojai džiaugėsi, kai sužinojo, jog Lietuvos Respublikos prezidentas Gitanas Nausėda, keliaudamas į Japoniją, dovanų vežė būtent šios menininkės karpinį.

Šiomis dienomis menininkė nesėdi rankų sudėjusi. Ji kuria kasmetinį karpiniais iliustruotą kalendorių. Štai visai neseniai „Facebook“ skaitėme: „Šiandien baigiau kirpti kalėdinį angelą... Dar laukia klijavimas... <...> Noriu priminti rečiau FB būnantiems draugams šį naują mūsų su Adele (Adele – Odetos dukra, pasukusi mamos keliu – L. A.) kūrinį – puikiausią lietu-

Naujasis 2020 metų kalendorius.

Alės Rūtos knygų parodėlė.

Vijolė Arbas dalijasi prisiminimais apie motiną – rašytoją Alę Rūtą.

Pasibelski krintančiais lapais – Kamajų bendruomenės namuose

Lapkričio 20 d. Kamajų bendruomenės namuose vyko Rokiškio Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos projekto „Literatūriniais Rokiškio krašto keliais“ kelionė Nemunėlio vingiais.

Prie Alės Rūtos paveikslo (iš dešinės): Meda Valskytė, Meda Braukylaitė ir Ugnė Stunžėnaitė.

L iteratūriniame vingyje prisimėm (ar susipažinom) su kraštietės Alės Rūtos gyvenimu bei kūryba, o į tai įsijausti kanklių skambesyje padėjo bendruomenės narių literatūrinė kompozicija „Išėivijos rašytoja Alė Rūta“. Po to apie mamos kū-

rybą kalbėjo Vijolė Arbas, kuri bibliotekai dovanavo jos knygų. Ir tai bibliotekai buvo tikras lobis, nes būtent šių knygų čia dar nebuvo. Atlikęjus Vijolė apdovanojo medumi iš Rudžių – gimtojo mamos kaimo...

Apie Kamajų kraštą eiles liejo Danutė Mažeikienė, kuri savo poezija įjungė Anykščių menininkų asociacijos autorinių dainų ir poezijos grupę su programa „Vyriškas požiūris“.

Buvo jaukus ir šiltas rudens vakaras, paskendęs skambioje kūryboje.

Šventėje dalyvavo apie 60 bendruomenės narių. Renginys truko apie 2 val.

Elinga Paunksnienė
Kamajų bibliotekos vyresn. bibliotekininkė

P.S. „Draugo“ redakcija prisideda prie rašytojos Alės Rūtos dukters Vijolės Arbas kreipimosi į tautiečius Amerikoje: jeigu turite atliekamų Alės Rūtos knygų (kurių išėivijoje ir Nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje buvo išleista per trisdešimt), paaukokite Rokiškio savivaldybės Juozo Keliuočio viešajai bibliotekai (adresas: Nepriklausomybės a. 16, Rokiškis 42117, Lietuva), kuri paskirstys knygas po rašytojos gimtojo krašto bibliotekas. Vijolės nuostabai – jos motinos knygų Lietuvoje labai trūksta. Ji jas superka iš antikvarinių knygynų ir dovanoja bibliotekoms, kaip atsitiko ir šį kartą, bet tai tik lašas jūroje, nes Amerikoje leistų rašytojos knygų ištekiai Lietuvoje yra labai maži. Redakcija ir Alės Rūtos artimieji būtų dėkingi tautiečiams už literatūrinę auką.

Literatūrinę kompoziciją skaito (iš dešinės): Jolanta Lašienė, Sigita Turkevičienė, Vida Bagaslauskienė. Mergaitės skaitovės: Meda Valskytė ir Meda Braukylaitė; kanklėmis groja Asta Mičelienė, gitara – Ugnė Stunžėnaitė.

LR prezidentas Gitanas Nausėda dovanų į Japoniją vežė šį Odetos Tumėnaitės-Bražėnienės karpinį. O. Tumėnaitės-Bražėnienės archyvo nuotraukas

višką dovaną, nes kalendorius iliustruotas mūsų liaudiškais ‘Aukso vainiko’ parodose pripažintais raižiniais.” Kalendorius – ne vienas leidinys, kuriuo gali pasinaudoti karpinių meno mylėtojai. Kas nori pasipuošti Kalėdoms, gali pasinaudoti O. Tumėnaitės-Bražėnienės knygos „Karpiniai Kalėdoms“ idėjomis. Knyga išleista 2016 m. Ji ypač naudinga darželinukų ir pradinukų mokytojoms, taip pat dailės ir

technologijų pedagogams. Tai puiki dovana šeimoms su vaikučiais, na ir visiems, kas nori papuošti savo namus šventėms. Norintys užsisakyti knygą gali parašyti dailininkei žinutę į „Facebook“ (Odeta Bražėnienė), ir ji jums atsakys, kaip tai galima padaryti. Artėjant Kalėdoms norisi padėkoti Odetai už bendradarbiavimą su LF ir palinkėti jai neišsenkamos kūrybinės sėkmės.

„Saulutė“ ruošiasi mugei

Susirinkusios savanorės kepė ir puošė kalėdinius meduoliukus, kurių bus galima įsigyti Kalėdinėje mugėje Pasaulio lietuvių centre šį savaitgalį prie vaikų globos būrelio „Saulutė“ stalo. Nuotraukoje iš k.: Daina Siliūnienė, Eilen Lucke, Ramona Vaikutienė, Indrė Jeske, Mary Kriauchunas, Aušrinė Schneider, Rasa Tijūnėlis, Dalia Narienė, Lina Žliobienė ir Dainė Quinn (nuotraukoje nėra Dainos Majauskienės ir Ilonos Didžbalienės).

Ingos Žliobaitės nuotr.

ATŽALYNAS

Lapkritis Nr. 30

„Auk, žydėk, klestėk ir savo Tėvynę mylėk!“

Stiebkimės, tieskime rankas į viršų lyg žali medžiai į dangų, aukime savo mintimis ir tobulėkime savo dvasia, gerais darbais puoškime save ir garsinkime Tėvynę.

Redaktorės žodis

Lapkričio mėnuo buvo skirtas poezijai. Kiekvieną šeštadienį vaikai skaitė ir mokėsi eilėraščių. Vyrėnieji mokiniai dalyvavo kūrybinėse dirbtuvėse ir patys mokėsi kurti. Lapkričio 16 dieną mokykloje vyko Poezijos šventė, skirta knygai, kalbai, žodžiui. Žymių poetų eilėraščius deklamavo 33 mokiniai, dar 11 mokinių skaitė savo kūrybą. Mokiniai savo kūrybos eilėraščius įrašys į savo mokslo metų knygą, kurią rašo patys. Lapkričio 23 dieną vyriausių vaikų klasėje svečiavosi rašytoja Evelina Daciūtė, kurią jau žino ir iš jos kūrinių pažįsta ne tik Lietuvos, bet ir pasaulio vaikai. Poetė skaitė eilėraščius, nusakė žmogaus santykį su poezija, paaiškino, kas yra kūryba ir padaršino mergaites kurti. Be eilėraščio galima gyventi, bet daug įdomiau gyventi su knyga rankose ir kiekvienam rasti savo eilėraščių – ne tik rasti, bet ir pačiam sukurti. Kaip nedrąsu buvo mergaitėms pripažinti ir garsiai ištarti: „Aš esu poetė“. Šį mėnesį suvokta tokia vertybė – kūryba ir laisvė yra esminė žmogaus egzistencijos dalis. esį suvokta tokia vertybė – kūryba ir laisvė yra esminė žmogaus egzistencijos dalis.

Mokytoja Marija Dainienė

Poezijos šventės akimirka. Iš k.: Patricija, Sofija, Karolina, mokytoja Audrė Gruodytė, Izabelė, Renata. Mokyklos archyvo nuotr.

MANO LIETUVA

Mokyklos šeimų projektas „Rašau savo šeimos istoriją – AŠ IR LIETUVA“. Siūlome skaityti Aušros Logos parašytus prisiminimus apie vaikystę, apie gimtinę, apie malonius susitikimus Lietuvoje.

Aušros Logos šeima.

Asmeninio albumo nuotr.

Lietuva mūsų mintyse ir širdyse

Aš, Aušra, su mamyte ir brolio šeima iš Žemaitijos į Jungtines Amerikos Valstijas (JAV) atvykome 2003-ųjų metų vasarą. Mintis atvykti į JAV kilo iš smalsumo. Norėjosi pamatyti, kaip žmonės gyvena kitoje Atlanto pusėje: kokie jų papročiai, kasdienybė ir pramogos. Na, ir kaip burtų lazdele pamojus, iš pirmo bandymo laimėjome žalią kortą!

Dabar čia gyvendami, dažnai mintimis grįžtame į Lietuvą. Be galo brangūs ir šilti išlikę vaikystės prisiminimai. Pamenu beržais apaugusį takelį, kuriuo kas rytąėjau pėstute į mokyklą, švelniai glostančią pavasarinę saulę, ką tik prazdydusias pakalnutes. Pamenu senelių sodyboje praleistas vasaras: kieme garsiai čiauškančius šuniukus, kuriais taip noriai rūpindavausi, ramunėmis sužydusius laukus ir netoliese sruvenantį upelį, prie kurio su pusbroliais ir pus-seserėmis žvejodavome valandų valandas, nors ir nesėkmingai... Atrodo, lyg vakar skanavau močiutės keptus blynus, užteptus šviežia kaimiška grietinėle, su ką tik iš daržo nuskintomis braškėmis – koks gardumėlis!

Prieš keletą metų supažindinau savo vyrą ir tuo metu dar tik 11-kos mėnesių sūnelį Tomuką su Lietuva. Šio vizito metu aplankėme mano gimtuosius kraštus, mėgavomės saulės ir jūros malonėmis Baltijos pakrantėse ir ragavome lietuviškus patiekalus. Mano vyrui paliko neišdildomą įspūdį lietuviškas svetin-gumas, papročiai ir tradicijos, graži Lietuvos gamta ir gardus maistas. Aplankėme savo giminaičius, išsibarsčiusius įvairiuose šalies kampeliuose, mano vaikystės draugus ir jų vaikučius.

Mūsų šeimos šaknys Lietuvoje labai gilios – kartų kartos gyveno Lietuvoje ir vis dar daug giminių tebegyvena. Vien dėl tos priežasties, manau, kad vaikams yra ypač svarbu pažinti savo šaknis ir gerbti protėvius. Nors Washingtono apylinkėse gyvename jau penkiolika metų, vis dar stengiamės šeimoje išlaikyti brangias lietuviškas tradicijas. Viena iš jų yra ruošimasis Kūčioms, stalo padengimas su dvylika tradicinių lietuviškų patiekalų. Kalėdinių kūčiukų kepimas mūsų šeimoje yra kasmetinė tradicija, tikiuosi, kad ir vaikai visa tai pratęs ateityje. Kiek galėdami dalyvaujame Lietuvių bendruomenės Virdžinijoje ir aplinkinėse valstijose rengiamuose renginiuose.

Yra posakis, kad žmogus kaip augalų sėklos: įmetus į žemę, pradeda leisti šaknis. JAV tapo mūsų namais, tačiau mintimis ir širdimi dažnai aplankome Lietuvą, kuri visada bus mūsų Tėvynė.

MOKINIŲ KŪRYBA

Auginame jaunąją lietuviškai rašančiųjų kartą. Ruduo mokinių akimis gražus, išdykęs, turtingas, stiprus ir laukiamas.

Iš k.: Eva, Kamila, Viltė, Jokūbas ir Darius.

Mokyklos archyvo nuotr.

Rudens grožis

Vieną gražią rudens dieną aš su visa šeima grėbiau kieme lapus. Mes užtrukome labai daug laiko, rudenio spalvoti lapai vis krito ir krito. Sukimšom sugrėbtus lapus į aštuonis maišus.

– Ateikite valgyti! – pašaukė mama.

Mes, gerai padirbėję, sočiai pavalgėme ir nuėjome miegoti.

Kitą rytąėjome į lauką pusryčiauti. Aš vos pravėręs į kiemą duris, labai nustebau – pamačiau ant žemės, ant žolės daug daug lapų.

– Motule! – aš šaukiau, – kas ir vėl nukratė lapus, juk mes vakar visus sugrėbėm?

– Na, zuikuti, – sako motulė, – lapai patys krenta, nes ruduo. Juk labai gražūs lapai.

– O kas juos nudažo taip gražiai?

– Niekas, lapai patys keičia spalvą.

– Ar mes vėl turėsime grėbti lapus?

– Taip, tikrai taip, – patvirtino motulė.

Kol mes pasikalbėjome, pusryčiai jau buvo paruošti. Pavalgę ir vėl grėbėme lapus.

– Mama, ruduo labai gražus, aš norėčiau, kad lapai amžinai kristų.

– Aš žinau, aš žinau, – pritarė mama.

Jokūbas Koubayati, 5a klasė

Gražus ruduo

Oi oi, koks gražus ruduo! Ruduo turi savo vardą, jis jau ne jaunas – jis dėdė Antanas. Ruduo dėdė Antanas vakar atėjo ir nudažė visus medžius, bet eglės nedažė, nes bijojo įsidurti. Jis dažė medžius raudonai, geltonai ir rudai, dar pasilikdavo kai kur ir žalsvų lapų, kur sunku buvo pasiekti.

Oi oi oi, kaip gyrėsi medžiai šią naktį. Vienas medis sakė:

– Oi oi oi, koks aš gražus, – ir prikėlė mane iš miego. Aš atsikėliau iš savo lovos ir pažiūrėjau pro langą.

Šį kartą jis dainavo:

– Oi oi, koks aš gražus, nėra daugiau tokių gražių medžių pasaulyje.

Aš iškišau galvą, persisvėriau per langą ir sakau:

– Na na, nesigirk, medeli, naktį ir nedainuok, nes tu mane prikėlei iš miego, o dabar aš negalėsiu užmigti. Medelis man atsakė:

– Gerai gerai...

Nuėjau atgal į lovą ir saldžiai užmigau. Rytą atsikėlusįėjau rinkti lapų

po medžiais prie savo namų. Rankiojau lapus, nuleidusi galvą į žemę, kol priėjau prie pagyrūno medžio. Medelis buvo liūdnas.

- Kodėl tu toks liūdnas? – paklausiau.
 - Tu neleidai man girtis, – atsakė medelis.
 - Tu girkis, kiek tik nori, bet ne naktį.
- Jis pralinks mėjo ir vėl pradėjo girtis. O aš toliau ėjau savo reikalais.
- O ne! – sušukau. – Vienas medis stovi nenuvažytas.
 - Aš kviečiu rudenį dėdę Antaną:
 - Dėdė Antanai! Dėdė Antanai! – aš trept trept kojėle.

Rudenėlis priėjo prie medžio ir nudažė. Dabar visi medžiai pasipuošę. Ir pagyrūnas medelis turi pripažinti, kad visi medžiai gražūs.

Ruduo labai gražus, todėl visiems vaikams linksma ir smagu.

Viltė Vaškelevičiūtė, 8 metai

Mintys apie rudenį

Ruduo – toks metų laikas, kai pasipuošia gamta. Atšąla oras ir vėjas nukrečia nuo medžių visus obuolius. Lyja ir lyja. Lietus palaisto visus augalus. Laukiame, kol prinoks visi sodo vaisiai ir daržovės. Tada valgome slyvas, kriaušes, obuolius. Kepame lau-

že bulves, išskaptuojame moliūgus, išpjaustome įvairias formas ir padarome žibintus. Ruduo kaip menininkas nuspalvina medžių lapus. Mes apsirengiame striukes, kepure, šalikus ir bėgame į kiemą pasižiūrėti, kaip liepsnoja raudoni medžių lapai, plazda kaip ugnis. Vėjas toks išdykęs: jis plėšia nuo kaklo šaliką, nupučia kepurę ir bando nurengti striukę, jei tik neužsisėgu. O aš tik juokiuosi...

Neliūdėkime, kad šalta, mylėkime ir džiaukimės auksiniu rudeniu.

Kamila Ličkūnas, 5a klasė

Man patinka, kad mes rudenį einame į mokyklą. Rudenį nei karšta, nei šalta. Kai pasibaigia vasara, galime įkvėpti vėsnio oro. Aš noriu, kad ruduo pabūtų ilgiau. Man patinka ruduo, kad pučia gaivus vėjas, kad nėra vabaly. Spalvoti medžių lapai būna geltoni, žali, raudoni kaip Lietuvos vėliava. Aš myliu tą medį, kuris primena Lietuvą, vėjui pučiant, lapai plevėsuoja kaip vėliava. Pribėgu prie jo, paglostau ir apkabinu. Aš myliu rudenį.

Darius Teel, 5a klasė

Ruduo – labai gražus metų laikas. Visi metų laikai gražūs, bet man labiausiai patinka ruduo. Keičiasi medžių lapų spalva – jie tampa raudoni, geltoni, oranžiniai, rudi... Pučiant vėjui, lapai linguoja ir

krenta. Rudenį švenčiame Halloveen'ą. Mes išpjaustome moliūgus. Šįmet aš išpjausčiau katina, o brolis – pelėdą. Mums labai gerai sekėsi, nes moliūgus pjaustome kiekvienais metais, todėl jau išmokome. Man buvo labai smagu. Rudenį atšąla orai, todėl reikia apsirengti šiltus drabužius.

Talia Koubayati, 8 metai

Pasakėlė apie Rudenį

Aš žinau, kas medžių lapus linguoja ir iš kur ateina Ruduo.

Vieną kartą atėjo didelis didelis žmogus – tai buvo Ruduo, apsivilkęs striukę ir užsidėjęs kepurę. Jis rankose laikė dažus, nes atėjo iš spalvingos vasaros. Ruduo dažė lapus ir rišo juos prie medžių šakų. Jis toks didelis, taip stipriai kvėpuoja, kad tik pririša lapą, atsidūsta, o lapas ir nukrenta. Ruduo plušėjo, sunkiai kvėpavo, medžių šakos lingavo ir visi lapai nuo medžių nukrito.

Ruduo draugiškas ir gražus, bet labai stiprus, todėl pučia smarkūs vėjai. Jis žemėje karaliauja tris mėnesius ir iškeliauja.

Mes ir vėl laukiame Rudens, kad galėtume žaisti su draugais, mėtytis lapais, švesti šventes, iš moliūgų išpjaustyti linksmus veidus.

Eva Klovas, 5a klasė

Kūrybinio rašymo dirbtuvės

Pastarąsias savaites su vaikais daug kūrėme. Rengiau kūrybinio rašymo dirbtuves, kurių pagrindinis tikslas buvo patyrinėti savo vidų, pasakyti, kaip ir ką jaučiame, kodėl išgyvename tokius jausmus. Tyrinėdami savo jausmus, mintis, suvokimus, įvardijome žodžiais – ir štai sukūrėme tekstą. Manau, kad kūrybiškumas yra toks pat svarbus, kaip ir raštingumas. Kūrybinio proceso klaidos neturėtų būti smerkiamos, o turėtų būti vertinamos kaip mokymosi dalis. Jei žmogus nėra pasirengęs ramiai priimti savo klaidos, jis niekada nesugalvos nieko originalaus. Manau, kūryba eina koją kojon su laisvės suvokimu. Ir neretai šiuolaikiniame pasaulyje laisvės mes turime išmokti, kaip ir daugelio kitų dalykų. Toks buvo ir kūrybinių dirbtuvių procesas. Mokinomės išlaisvinti savo mintis. Kurti asociacijas. Prašiau vaikų priskirti spalvas jausmams, priskirti kvapus ir skonius žmonėms, akimirkoms, prisiminimams. Kartu įsivaizdavome savo džiaugsmingiausias ir liūdniausias akimirkas, mąstėme apie tai, kokią skonį jaučiame, kokią asociaciją mums sukelia, kai galvojame apie meilę, didžiausią svajonę, brangų žmogų. Šiuos žodžius numeravome ir sudarėme iš jų tekstus. Taip pat rašėme minčių srauto metodu, neatitraukiant rankos, ant popieriaus išliejome tai, kas šiuo metu yra mūsų mintyse. Šiuos bei kitus susikaupimo ir savęs pažinimo metodus naudojome tam, kad turėtumėm. Kūryba yra svarbi ne dėl rezultato, o dėl proceso. Nes šio proceso rezultatas nėra produktas, nėra tik tai, ką sukuriame, o tai, ką kūrybos metu atrandame apie save ir pasaulį. Kaip mažieji princai, šie kuriantys vaikai kviečia mus apsilankyti jų pasauliuose. Atraskime šiuos skirtingus pasaulius per vaikų kurtus tekstus mūsų kūrybinių dirbtuvių metu. Sakoma, išlaisvink žmogų ir jis pradės kurti. Su mokiniais kartu ieškojome ir šiek tiek apčiuopėme laisvę.

Mokytoja Audrė Gruodytė

Tadas Stanis

Matas Stanis

Jonas Paurys

Mokyklos archyvo nuotraukos

TADAS STANIS

Mano įsikarščiavęs balsas yra garsus
Tačiau juokas labai tylus.

Mano įsikarščiavęs balsas garsus
Bet žoliapjovės pertraukia mano balsą

Mano įsikarščiavęs balsas garsus
Skirtingi daiktai skleidžia įvairius garsus

Mano įsikarščiavęs balsas garsus
Pasirodo, aš dar gan mažas..

MATAS STANIS

Mes visi esame išdidūs.
Turime šeimas,
Tačiau jos gali išeiti.
Mes kovojame.
Ir pralaimime.
Tačiau visada
Vis tiek
Prasiskiname kelią jėga.
Kovojame kaip lokys saulės šviesoje.
Tai suteikia vilties.
Todėl mes treniruojamės
Gatvėse,
Žaidžiant krepšinį,
Kad išsipildytų svajonės.

Mums skauda,
Mes išsigandę,
Bet drąsūs.
Tai parodo, kad mūsų pakanka
Jog būtumėm nepaprasti
Ir naudotumės savo laisve.

JONAS PAURYS

Aš einu į mišką ir groju būgnais
Per naktis.
Aš girdžiu,
Ką miškai man sako.

Jie sako...

Kodėl jūra tokia rami.
Ir kodėl karvės valgo žolę.
Miškas man sako, ką jis girdi.

Aš einu į mišką ir groju būgnais.
Per naktis.
Miškas man sako.
Kodėl vėjas?
Kodėl saulė?
Kodėl mėnulis?

Aš einu į mišką ir groju būgnais
Per naktis...
Per naktis...

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Londone – reikšmingi sprendimai

Atkelta iš 1 psl.

„Ar mūsų priešas yra Rusija, kaip kartais girdžiu? Ar tai yra Kinija? Ar NATO tikslas yra žymėti juos kaip priešus? Nemanau. Mūsų bendras priešas šiandien yra terorizmas, palietęs daugybę šalių”, – kalbėjo Prancūzijos prezidentas.

Viršūnių susitikime išsakyta būtinybė stiprinti gynybą ir atgrasymą visomis minėtomis strateginėmis kryptimis, didinti išlaidas gynybai, modernizuoti ir pritaikyti NATO prie šiuolaikinių pavojų, stiprinti Aljanso ir Europos Sąjungos bendradarbiavimą.

Sesijoje kalbėjęs Lietuvos vadovas pabrėžė NATO vienybės ir solidarumo svarbą, siekiant sąjungininkių saugumo. Prezidentas atkreipė visų NATO valstybių vadovų dėmesį į patvirtintus NATO gynybos planus Baltijos šalims ir Lenkijai: „Džiaugiamės šiuo itin reikšmingu pasiekimu, kuris prisidės prie mūsų regiono saugumo užtikrinimo.”

Prezidentas G. Nausėda priminė, kad Lietuva skiria 2 proc. BVP gynybai ir planuoja 2030 m. finansavimą jai didinti iki 2,5 procento. Jis pabrėžė, kad oro gynybai Baltijos šalyse reikalingas didesnis dėmesys. Baigdamas savo pasisakymą NATO sesijoje Prezidentas paragino palaikyti Sakartvelo ir Uk-

rainos euroatlantinės integracijos siekius.

G. Nausėda, kartu su Latvijos, Estijos bei Lenkijos vadovais gruodžio 4 dieną buvo susitikęs su Turkijos prezidentu Recep Tayyip Erdogan – susitikime, kuriame dalyvavo ir Aljanso generalinis sekretorius Jens Stoltenberg, siekta susitarti dėl Baltijos šalių ir Lenkijos gynybos plano, kurį blokuoja Turkija.

Primenama, kad Turkija blokuoja atnaujintų gynybos planų pasirašymą, mainais reikalaujama, kad Aljansas paremtų šalies veiksmus Šiaurės Sirijoje ir pripažintų Kurdų liaudies apsaugos dalinius (YPG) teroristine organizacija.

G. Nausėda taip pat sakė, kad JAV ir Europos šalys turėtų neišklstyti iš bendradarbiavimo kelio.

„Mums reikia bendradarbiauti, mums reikia siekti, kad būtų mažiau nesutarimų tarp Europos ir Jungtinių Amerikos Valstijų. Tik JAV dalyvavimas suteiks Europai papildomos jėgos. Nėkurime jėgų, kurios dubliuosis viena kita, o kurkime jėgas, kurios rems viena kita, bus glaudžiai koordinotos ir spręs tas problemas, kurios šiandien yra nepaprastai svarbios”, – sakė G. Nausėda.

Prezidento komunikacijos grupė, LRT.lt

Lietuva išrinkta į Cheminio ginklo uždraudimo organizaciją

Haga (Mano vyriausybė) – Cheminio ginklo konvencijos Valstybių narių konferencijos Hagoje (Nyderlandai) metu vienbalsiai pritarta Lietuvos kandidatūrai į Cheminio ginklo organizacijos (OPCW) Vykdomąją tarybą 2020–2022 metų laikotarpiui.

Savo kalboje Lietuvos nuolatinis atstovas Vidmantas Purlys pabrėžė, kad Lietuva apgailestauja, jog pastaraisiais metais cheminis ginklas buvo panaudotas įvairiose pasaulio dalyse. Lietuva prisidės prie OPCW pastangų, kad šie grubūs tarptautinės teisės pažeidimai būtų iširti ir nustatyta atsakomybė už jų įvykdymą.

Ambasadorius taip pat pažymėjo,

kad Lietuva ir toliau nuosekliai sieks atkreipti tarptautinės bendruomenės dėmesį į Baltijos ir kitose jūrose paskandintą cheminį ginklą, skatins bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija šiuo klausimu.

Cheminio ginklo uždraudimo organizacija prižiūri Cheminio ginklo konvencijos įgyvendinimą, kuri buvo priimta 1997 metais. Konvencijos tikslas – siekti visų cheminių ginklų sunaikinimo. Konvencijai priklauso 193 valstybės narės. Vykdomoji taryba yra viena svarbiausių OPCW institucijų, rengianti ir svarstanti svarbiausius organizacijos sprendimus. Jai priklauso 41 valstybė.

Kaliningrado srityje dislokuotos gynybos sistemos

Maskva (BNS) – Rusijos Baltijos laivynas gavo naujų mažo nuotolio oro erdvės gynybos kompleksų „Tor M2”, pradėsiانčių kovinį budėjimą Kaliningrado srityje, ketvirtadienį pranešė laivyno spaudos tarnyba.

„Nauji zenitinių raketų kompleksai „Tor M2” atvyko į karinį dalinį po sėkmingai atliktų mokymų poligone [pietinėje] Astrachanės srityje, įskai-

tant kovinius paleidimus”, – nurodė kariškiai ir pridūrė, kad šie kompleksai bus naudojami Karaliaučiaus krašte.

Rusijos sausumos pajėgos „Tor M2” naudoja nuo 2015 metų. Šių priešlėktuvinės ir priešraketinės gynybos kompleksų veikimo nuotolis – iki 15 km; jie gali numušti taikinius iki 10 km aukštyje.

Lapkritį įdarbinta beveik 6 tūkst. užsieniečių

Vilnius (BNS) – Lietuvoje lapkritį įdarbinta 5,8 tūkst. trečiųjų šalių piliečių ir 160 užsieniečių, komandiruotų į Lietuvą. Visus juos įdarbino be-

veik 770 įmonių, rodo darbdavių pranešimai, nuo lapkričio pirmą kartą teikiama per elektroninę draudėjų aptarnavimo sistemą.

Žalgirio mūšio lauke statys paminklinį akmenį

Varšuva (Alkas.lt) – Olštine (Lenkija) Lietuvos ambasadorius Lenkijoje Eduardas Borisovas ir Žalgirio mūšio muziejaus Štenborke direktorius Szymon Drej pasirašė susitarimą dėl simbolinio paminklinio akmens nuo lietuvių tautos Žalgirio mūšio lauke pastatymo.

Ant paminklinio atminimo akmens, kuris bus iškilmingai atidengtas

610-ųjų Žalgirio mūšio metinių paminėjimo iškilmių 2020 metų liepos mėnesį metu, puikuosis užrašas „Nuo lietuvių tautos už bendrą pergalę”.

Pasirašytas susitarimas tarp Muziejaus direktoriaus Sz. Drej ir paminklinio akmens iniciatorių – Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos, Lietuvos kariuomenės Vilniaus įgulos karininkų ramovės.

Užfiksuotas rekordinis anglies dioksido lygis

New Yorkas (ELTA) – Pasaulio anglies emisijos, kurias smarkiai padidino augantis gamtinių dujų naudojimas, 2019 m. pasieks rekordinį lygį, nepaisant mažėjančio anglies naudojimo ir keleto šalių paskelbtos klimato nepaprastosios padėties, teigia mokslininkai.

Kasmetinėje iškastinio kuro naudojimo analizėje Pasaulinio anglies projekto organizacija paskelbė, kad anglies dioksido (CO2) emisijos šiemet

augo 0,6 proc., palyginti su praėjusiais metais. Tai yra lėtesnis augimas nei pernai, tačiau to vis dar nepakanka norint sustabdyti visuotinį atšilimą.

Trijuose moksliniuose tyrimuose nurodoma, kad stabilus gamtinių dujų ir naftos naudojimo augimas nusveria sumažėjusį anglies deginimą Jungtinėje Valstijose ir Europoje.

Tai yra didžiausias CO2 lygis atmosferoje per pastaruosius 800 tūkst. metų.

Paskelbė D. Trump apkaltos tyrimo ataskaitą

Washingtonas (BNS) – JAV prezidento Donald Trump netinkamo pareigų vykdymo ir trukdymo įstatymų leidėjams atlikti savo pareigą įrodymai yra „pribloškiantys”, sakoma paskelbtoje Atstovų Rūmų valstybės vadovo atžvilgiu atlikto apkaltos tyrimo galutinėje ataskaitoje.

„Prezidento netinkamo elgesio įrodymai yra pribloškiantys – kaip ir įrodymai dėl jo trukdymo Kongresui”,

- sakoma dokumente, turinčiame tapti pagrindu pareikšti D. Trump oficialius kaltinimus.

„Apkaltos tyrimas nustatė, kad prezidentas D. Trump, asmeniškai arba veikdamas per agentus JAV vyriausybėje ir už jai nepriklausančius, siekė užsitikrinti užsienio vyriausybės – Ukrainos – kišimąsi, kad tai paremtų jo perrinkimą”, – pabrėžiama ataskaitoje.

Užsimena apie naują nusiginklavimo sutartį su Rusija

Londonas (ELTA) – Žlugus Vidutinio nuotolio branduolinių pajėgų sutarčiai (INF), JAV prezidentas Donald Trump užsiminė apie naują nusiginklavimo sutartį, į ją įtraukiant Rusiją, o galbūt ir Kiniją. Toks susitarimas apimtų branduolinius ginklus ir raketas, sakė jis Londone susitikęs su Prancūzijos prezidentu Emmanuel Macron.

D. Trump teigė apie tai jau kalbėjęs su Kremliaus vadovu Vladimiru Putinu.

Su Pekinu šia tema esą kalbėta per vykstančias prekybos derybas. Kinija buvo tuo „sužavėta”. „Šia prasme gali įvykti kai kurių labai gerų dalykų”, –

dėstė D. Trump.

INF sutartis nustojo galioti rugpjūtį, kai prieš tai Washingtonas, sulaukęs NATO partnerių paramos, iš jos pasitraukė. JAV kaltino Rusiją daug metų pažeidinėjus susitarimą. Maskva tuo tarpu dėl eskalacijos kaltę vertė Washingtonui. D. Trump praeityje ne kartą pabrėžė, kad į naująjį susitarimą turi būti įtraukta ir Kinija.

INF susitarimą 1987 metais pasirašė JAV ir Sovietų Sąjunga. Juo remiantis, abi pusės privalejo atsisakyti iš sausumos paleidžiamų branduolinių vidutinio nuotolio raketų. Žlugus sutarčiai, baiminamasi naujų ginklavimo varžybų tarp abiejų šalių.

Senatorius: sustabdyti „Nord Stream 2” nebeįmanoma

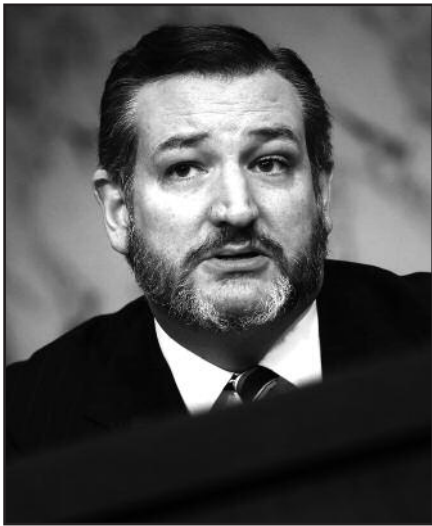
Washingtonas (ELTA) – JAV respublikonų senatorius Ted Cruz paragino šalies vyriausybę imtis realių veiksmų stabdant Rusijos dujotiekį „Nord Stream 2”, nes, tikino jis, diplomatiniai būdai šioje situacijoje nebeveikia.

„Leiskite man jums perduoti labai aiškia žinią. Laikas čia yra svarbiausias. Strategija, kuri sako ‘bandykime diplomatinis būdus’, šiuo metu nieko nepadarys. Tokia strategija tik lems dujotiekio ‘Nord Stream 2’ užbaigimą, (Rusijos prezidentas Vladimiras) Putinas gaus milijardus dolerių, o Europa taps dar labiau energetiškai priklausoma nuo Rusijos. Tai susilpnins Jungtinių Valstijų pozicijas pasaulyje”, – pareiškė T. Cruz.

Pasak jo, JAV prezidento Donald Trump vyriausybė dar gali sustabdyti šio dujotiekio projekto įgyvendinimą.

„Ši administracija dar gali jį sustabdyti, tačiau yra daug inercijos. Buvo susitikimų, tačiau buvo ir biurokratizmo, ypač, iš Izdo departamento, kuris atsisako pasinaudoti aiškiais įstatymo nustatytais įgaliojimais (įvesti sankcijas), kurie gali sustabdyti šį dujotiekį. Noriu labai aiškiai pasakyti – jei dujotiekis bus užbaigtas, tai bus šios administracijos narių kaltė, kurie sėdėjo ir nesinaudojo realiais įgaliojimais”, – teigė T. Cruz.

Senatoriaus teigimu, šalies vyriausybė turi visišką Kongreso paramą, todėl esą būtina imtis veiksmų prieš „Nord Stream 2”.

Senatorius T. Cruz teigia, kad sustabdyti dujotiekio „Nord Stream 2” tiesimą – nebeįmanoma. „Gulf International Forum” nuotr.

„Turite visišką abiejų partijų paramą Kongrese. Tai akivaizdu. Dujotiekio sustabdymas būtų didelė užsienio politikos pergalė, o vienintelis dalykas, kuris leistų šiam dujotiekiui veikti, yra biurokratų inercija”, – sakė T. Cruz.

Iš dviejų 1230 km ilgio gijų sudarytas dujotiekis „Nord Stream 2” yra tiesiamas Baltijos jūra. Vamzdynas sujungs Rusiją ir Vokietiją, o bendras dujotiekio pralaidumas siekia 55 mlrd. kub. m dujų per metus.

Pasak Maskvos, Rusiją ir Vokietiją sujungsiantis dujotiekis „Nord Stream 2” pradės veikti kitų metų viduryje.

DANGUJE IR ŽEMĖJE

JUODŽIAUSIAS PERIODAS ŽEMĖS
ISTORIJOJE IMA KARTOTIS:
TAI, KAS NUTIKO PRIEŠ 66 MLN. METŲ,
VYKSTA IR DABAR

Vieną iš dramatiškiausių išnykimų Žemės istorijoje iš dalies sukėlė vandenyno rūgštėjimas, ir tai mūsų laikais jau virsta rimta problema.

Blogiausia diena Žemės istorijoje įvyko prieš 66 mln. metų, kai Yucatan pusiasalyje nukrito maždaug Manhattan dydžio asteroidas.

Maždaug birželį ar liepą atskridęs asteroidas akimirksniu išrausė maždaug 32 kilometrų skersmens kraterį planetos paviršiuje, išgarino paklotines uolienas ir išspjovė jas į atmosferą atstumu beveik iki pusiaukelės iki Mėnulio. Žemę sukrėtė 12 balų galingumo žemės drebėjimai, sukėlę cunamį Meksikos įlankoje. Dalis į atmosferą išmestos masės ten susikondensavo ir krito atgalios į Žemę kaip karšto išlydyto stiklo gabalai, padegę Žemę ir pavertę miškus fakelais. Likusi išmestų uolienų dalis liko kosmose, kur uždengė Saulę, ir dėl to Žemės paviršius ėmė vėsti.

Kai viskas nurimo, maždaug 75 proc. Žemėje gyvenusių rūšių buvo žuvusios, įskaitant ir dinosaurus. Kreidos laikotarpį užbaigęs ir terciario laikotarpį pradėjęs įvykis vadinamas Kreidos-terciario (K-T) masiniu rūšių išmirimu.

Nuo 1980 metų, kuomet pirmą kartą buvo pasiūlyta K-T poveikio hipotezė, diena, kuomet žuvo dinosaurai, įgijo beveik mitinės svarbos. Tačiau liko klausimų dėl šios teorijos.

Nė vieno kito masinio išmirimo Žemėje nesukėlė asteroidas. Tad kodėl šis nutraukė 180 mln. metų trukusį dinozaurų karaliavimą?

Neseniai leidinyje „Proceedings of the National Academy of Sciences“ paskelbto naujo mokslinio tyrimo išvadoje siūlomas galimas atsakymas. Asteroido smūgis pakeitė cheminę vandenyno sudėtį ir pavertė vandenį rūgštesniu, todėl jame nebegalėjo išgyventi planktonas, kuris yra itin svarbi jūrinės mitybos grandinės dalis. Kartu su kitu asteroido poveikiu, įskaitant dangaus užtemimą ir pasaulinį atšalimą, ekologinė katastrofa sunaikino didžiąją dalį gyvybės Žemėje.

Šis atradimas gali patikėti asteroidų gerbėjams, tačiau tikrai yra grėsmingas, nes vandenynų rūgštėjimas, kuris praeityje prisidėjo prie masinių išnykimų Žemėje, vyksta ir dabar.

Kaip asteroidas gali paskatinti išnykimą? Jukatano pusiasalis buvo puiki vieta, sakė viena iš minėto tyrimo autorių ir Yale universiteto geologijos profesorė Pincelli Hull.

Kai asteroidas smogė Žemei, milžiniškas šios organinės masės kiekis, kurio sudėtyje buvo daug azoto ir sieros, akimirksniu virto dulkėmis, kurios pakilo į atmosferą. Netrukus visa tai ėmė kristi žemyn, tačiau jau kaip azoto ir sieros rūgštis. „Iš dangaus lijo rūgštimi“, – aiškino P. Hull. Ore turėjo tvyroti smogo ir sudegusių degtukų kvapas. Rūgštis susikaupė vandenynuose ir sunaikino itin jautrų planktoną, kuris yra jūrinės mitybos

grandinės pagrindas. Per kelis šimtmečius po asteroido atsitrenkimo vandenynų rūgštingumas šoktelėjo mažiausiai 0,3 pH.

Vandenynų rūgštingumo padidėjimas veikiausiai truko mažiausiai tūkstantį metų. Tačiau net ir to impulso „tikrai pakako sunaikinti ištisas ekosistemos“, – sakė P. Hull.

Vandenynų rūgštėjimas taip pat veikiausiai dar labiau pablogino kitus aplinkos pokyčius, kuriuos sukėlė asteroido atsitrenkimas, pavyzdžiui, daugybę metų trukusį dangaus užtemimą ir įvairių nuolaužų ir pelenų lietį iš dangaus.

Šio naujausio tyrimo rezultatai rodo, kad visi trys didžiausi Žemės istorijoje fiksuoti masiniai išnykimai buvo susiję su didžiuliais vandenynų rūgštėjimo laikotarpiais.

Tie trys įvykiai yra Kreidos-terciario (K-T) masinis rūšių išmirimas, Triaso pabaigos masinis rūšių išnykimas, kuomet ugnikalniai New Jersey sunaikino 75 proc. visų rūšių, o taip pat baisusis Permo pabaigos išnykimas – didžiausias išnykimas Žemės istorijoje, kai išnyko maždaug 85 proc. visų rūšių, o vandenynai tapo beveik sterilūs.

Mokslininkai tai vadina „didžiuoju mirimu“. Ir ši tendencija kelia nerimą, nes vandenynai rūgštėja ir dabar. Anglies dvideginis – tas pats oro teršalas, sukeliantis pasaulio šilimą – taip pat tirpsta vandenynuose ir didina vandens rūgštingumą.

Nuo devintojo praėjusio amžiaus dešimtmečio pabaigos Žemės vandenynų rūgštingumas didėjo maždaug 0,02 pH su kiekvienu dešimtmečiu, teigiama praėjusį mėnesį paskelbtoje Tarpyvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitoje. Daugiau nei penktadalis šiuolaikinių anglies pagrindo teršalų jau ištirpo vandenynuose, nurodoma šioje ataskaitoje. Šiuolaikinis rūgštėjimas dar nesiekia K-T lygio. Jis „juda ta linkme, tačiau dar nepriartėjo“, aiškino P. Hull.

Jos teigimu, mūsų pasaulį su K-T laikotarpiu vienija tai, kad kelios aplinkos katastrofos gali iš dalies sutapti su vandenynų rūgštėjimu ir sukelti labai rimtų problemų.

„Apie vandenynų rūgštėjimą reikia galvoti kaip apie tą paskutinį lašą, kuris perpildė taurę“ K-T išnykimo metu, sakė ji. Texaso universiteto mokslininkas Chris Lowery, tyrinėjęs praeities vandenynus, sakė, kad neseniai paskelbtas mokslinis tyrimas yra „didelis šuolis“ kalbant apie mūsų supratimą apie išnykimą.

Ir nors asteroidas smogė Meksikos teritorijoje, itin svarbių įrodymų šio tyrimo metu buvo rasta oloje Nyderlanduose, kur išliko fosilijų iš vandenynų iš dešimčių ir šimtmečių, kurie sekė iš karto po asteroido atsitrenkimo. P. Hull mokslininkų komandos narys Michael Henehan toje oloje surinko daugiau nei 7 tūkst. mažyčių planktono fosilijų, kurių kiekviena buvo smiltelės dydžio, ir išanalizavo jų cheminę sudėtį.

Delfi/Mokslas.lt

Vandenynų rūgštėjimas rodo liūdną Žemės ateitį.

VidaPress nuotr.

SAULĖS SISTEMOJE DAR VIENA STAIGMENA:
NAUJI STEBĖJIMŲ DUOMENYS RODO, KAD TAI NE
ASTEROIDAS, O NAUJA PLANETA

Higėja ko gero bus mažiausia Saulės sistemos planeta.

Technologijos.lt nuotr.

Saulės sistemos kūnai yra skirstomi į įvairias kategorijas. Aštuoni didžiausi yra planetos, mažesni – nykštukinės planetos, dar mažesni – asteroidai. Skirtumas tarp pastarųjų dviejų grupių remiasi kūno formą nulemiančiomis dominuojančiomis jėgomis.

Kol objektas yra mažas, jo forma priklauso nuo cheminių ryšių, jungiančių uolienas – galima sakyti, kad tai yra tiesiog didelis kamuolys.

Pakankamai didelės masės objekto formą jau nulemia gravitacinė sąveika. Jis tampa daugmaž apvalus; formaliai tai vadinama hidrostatinės pusiausvyros forma – tokios formos būtų identiškų matmenų taip pat besisukantis vandens lašas. Iki šiol buvo manoma, kad Asteroidų žiede hidrostatinę pusiausvyrą pasiekusi yra tik Cerera – ji yra nykštukinė planeta.

Bet nauji stebėjimų duomenys rodo, kad apvalus yra ir ketvirtas didžiausias Asteroidų žiedo kūnas Higėja.

Naujieji duomenys gauti atlikus Higėjos stebėjimus su spektroskopu SPHERE, dažniausiai naudojamu egzoplanetų tyrimams, įtaisyto labai dideliame teleskope Čilėje.

Jų analizė parodė, kad Higėjos spindulys skirtingomis kryptimis skiriasi mažiau nei 10 kilometrų, o vidutiniškai yra apie 217 kilometrų.

Taip pat, kiek pavyko nustatyti, paviršius atrodo visiškai lygus, be jokių didžiulių kraterių. Tai yra gana netikėta, nes į Higėją prieš maždaug du milijardus metų atsitrenkė kitas didelis, 75–150 km skersmens, kūnas, išmušęs didelę dalį kūno medžiagos; šios nuolaužos suformavo vieną didžiausių asteroidų šeimų, vis dar judančių panašiomis orbitomis. Kraterio nebuvimas taip pat rodo, kad Higėjos gravitacija kontroliuoja jos formą ir per milijardus metų spėjo ją išlyginti.

Higėją greičiausiai galima pradėti vadinti nykštukine planeta – mažiausia Saulės sistemoje.

Technologijos.lt

Euro ir kitų valiutų santykiai (2019 metų gruodžio 4 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,90 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,62 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,68 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,18 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,58 €

MANO VIRTUVĖ

Advento valgiai

Avižiniai blyneliai su obuoliais

- Reikės:
- 1 puodelio avižinių dribsnių
 - 2 šaukštų sėlenų
 - 2 šaukštų kviečių gemalų
 - 2 kiaušinių
 - 3 šaukštų rudojo cukraus
 - žiupsnelio druskos
 - 1 puodelio pieno
 - 1 šaukštelio kepimo miltelių
 - 2 šaukštų miltų
 - 3 obuolių
 - aliejaus kepimui

Kiaušinius išplakti su cukrumi ir druska.

Į dubenį suberti dribsnius, sėlenas, gemalus, miltus, sumaišytus su kepimo milteliais, įpilti pieno ir užmaišyti tešlą. Obuolius nulupti, supjaustyti kubeliais ir sudėti į tešlą, išmaišyti.

Paruoštą tešlą pridengti ir kambario temperatūroje palaikyti apie 20 minučių, kad išbrinktų.

Įkaitinti keptuvę su aliejumi ir kepti nedidelius blynelius.

Patiekti su grietine. Galima pridėti uogų, apibarstytų cukrumi.

Konservuotų kukurūzų blyneliai

- Reikės:
- 1 puodelio miltų
 - 4 šaukštų pieno
 - 1 kiaušinio
 - 1/2 arb. šaukštelio kepimo miltelių
 - druskos, pipirų
 - 1 čili pipiriuko
 - pluoštelio svogūnų laiškų
 - pundelio petražolių
 - 1 indelio konservuotų saldžių kukurūzų (be skysčio)
 - aliejaus kepimui

Pieną išplakti su kiaušiniu. Miltus persijoti ir sumaišyti su druska.

Miltus po truputį berti į pieną ir smarkiai plakti, kad nesusidarytų gumuliukų.

Čili pipiriuką, svogūnų laiškus ir petražoles susmulkinti ir suberti į tešlą. Gera nuvarvintus kukurūzus taip pat supilti į tešlą. Išmaišyti. Keptuvėje su įkaitintu aliejumi kepti nedidelius blynelius (iš abiejų pusių).

Valgyti su natūraliu jogurtu.

Lašišos kotletai

- Reikės:
- 600 g (21 oz) lašišos filė
 - pluoštelio svogūnų laiškų
 - 2 arb. šaukštelių grūdėtų garstyčių
 - 2 šaukštų džiovintų petražolių
 - 1 čili pipiriuko be sėklų
 - 1 skiltelės česnako
 - kiaušinio, išplakto su trupučiu vandens
 - druskos, juodųjų pipirų
 - aliejaus kepimui

Pasmulkinti svogūnų laiškus, petražoles, čili pipiriuką ir česnaką, gabalais supjaustyti lašišą. Viską sudėti į elektrinę trintuvę ir susmulkinti – bet ne iki vientisos masės, o kad liktų gabaliukų.

Formuoti kotletus. Juos apvolioti džiovintuose, merkti į kiaušinio plakinį ir vėl apvolioti džiovintuose. Paruoštus kotletus sudėti ant padėklo ir pusei valandos kišti į šaldytuvą.

Įkaitinti keptuvę su aliejumi ir apkepti kotletus iš abiejų pusių. Uždengti dangtį ir ant mažos ugnies patroškinti dar 8 minutes.

Paruošti padažą

Sumaišyti 1 arb. šaukštelį garstyčių, 1 arb. šaukštelį klevų sirupo arba medaus, 1 šaukštą aliejaus ir 1 šaukštą citrinos sulčių. Pridėti smulkintų krapų ir išmaišyti.

Iškeptus kotletus sudėti į dubenį ir užpilti padažu.

Skanaus!

Jūsų Indrė

Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (Marquette Park)

ADVENTAS IR ŠV. KALĖDOS
ŠV. MIŠIŲ IR ŠVENTINIŲ RENGINIŲ TVARKA

Bendruomeninės susitaikymo pamaldos

Gruodžio 14 d., šeštadienį, 3–4 val. p. p.

Gruodžio 15 d., sekmadienį, 11 val. r. šv. Mišios su popchoru „Svajonė“ ir kalėdinis koncertas parapijos salėje.

Gruodžio 21 d., šeštadienį, 7 val. v. – „Dainavos“ kalėdinis koncertas.

Gruodžio 22 d., sekmadienį, 12 val. p. p. – Kūčios prie bendro parapijos stalo. Vietas užsisakyti iki gruodžio 15 d.

Gruodžio 24 d., antradienį, Kūčių dieną, 4 val. p. p. Vaikų-jaunimo Mišios, dalyvauja popchoras „Svajonė“

Kalėdinės giesmės – 10 val. v.

Bernelių Mišios – 10:30 val. v.

Gruodžio 25 d., trečiadienį, Kalėdų dienos šv. Mišios – 9:30 val. r. anglų k. ir 11 val. r. lietuvių k.

Gruodžio 31 d., antradienį, 8:30 val. r. – Naujųjų metų išvakarių šv. Mišios.

2020 m. sausio 1 d., trečiadienį, Švč. Mergelė Marija, Dievo Gimdytoja – Naujieji Metai – šv. Mišios 11 val. r. lietuvių k.

Sausio 5 d., sekmadienį, Kristaus apsireiškimas (Trys karaliai) – šv. Mišios 9:30 val. r. ir 11 val. r.

Sausio 5 d., sekmadienį, 12 val. p. p. – kelsime šampano taures už Naujuosius 2020-uosius metus parapijos salėje. Vietas užsisakyti iki šv. Kalėdų.

Asmeninės išpažintys kiekvieną šeštadienį 3–4 val. p. p.

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų 2020 metų!

ADVENTO – ŠV. KALĖDŲ PAMALDOS
Tėviškės parapija
7214 S. Cass Ave., Darien, IL 60561

Pirmosios pamaldos naujoje bažnyčioje
Gruodžio 8 d., sekmadienį, 11:30 val. r. (Pamaldų metu veiks „Vaikų kambarėlis“)

Pamaldos su Šv. Vakariene – Komunija
Gruodžio 15 d., sekmadienį, 11:30 val. r. (Pamaldų metu veiks „Vaikų kambarėlis“). Kavutės metu vaikučius aplankys Kalėdų senelis

Pamaldos su Šv. Vakariene – Komunija
Gruodžio 22 d., sekmadienį, 11:30 val. r. (Pamaldų metu veiks „Vaikų kambarėlis“).

Kūčių vakaro pamaldos
Gruodžio 24 d., antradienį, 5:30 val. p. p.

Kalėdų dienos pamaldos su Šv. Vakariene – Komunija
Gruodžio 25 d., trečiadienį, 11:30 val. r.
Pamaldos su Šv. Vakariene – Komunija

Gruodžio 29 d., sekmadienį, 11:30 val. r. (Pamaldų metu veiks „Vaikų kambarėlis“).

ADVENTO–ŠV. KALĖDŲ PAMALDOS
Dievo Apvaizdos parapijoje, Southfield, MI

Gruodžio 24 d., antradienį, šv. Mišios 4 val. p. p. (anglų kalba)
Kūčių vakarienė parapijoje – 8 val. v.
Bernelių Šv. Mišios – 10 val. v. (lietuviškai)
Gruodžio 25 d., trečiadienį, Šv. Kalėdos – šv. Mišios 10:30 val. r. (lietuviškai)
Gruodžio 31 d., antradienį – 4 val. p. p. (anglų kalba)
2020 m. sausio 1 d., Naujieji metai – šv. Mišios 10:30 val. r. (lietuviškai)

DRAUGAS

Lietuvius suburiantis laikraštis

110-ojo gimtadienio proga
naujiems prenumeratoriams:

- ☐ \$110 metams ☐ \$65 pusei metų
- ☐ \$99 internetinė (pdf) metams
- ☐ \$30 internetinė (pdf) 3 mėn.

www.draugas.org

Leidžiamas tris kartus per savaitę – antradienį, ketvirtadienį ir šeštadienį

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **A. a. prof. dr. Bronius Jaselskis** lapkričio 23 dieną užbaigė žemės kelionę, sulaukęs 95 metų. Jo paskutinis sakinyš šeimai ir visiems pažįstamiems buvo: „Iki pasimatymo“.

■ **Pasaulio lietuvių centro (PLC)** Kalėdinės eglutės įžiebimo šventė „Bursių Kalėdų stebuklą!“ vyks PLC Banys šeimos salėje gruodžio 6 d., penktadienį, 7 val. v. Nemokamą šventę visiems dovanoja Kniežų, Karnatkų ir Miežlaiškių šeimos. Kviečiame pasipuošti fejų ir burtininkų

kostiumais. Telefonas pasiteirauti: 630-257-8787.

■ **Jaunimo centro metinis pokylis** vyks gruodžio 8 d., sekmadienį. 1 val. p. p. – šv. Mišios Jėzuitų koplyčioje, 2 val. p. p. di-džiojoje salėje – pietūs, programa, loterija. Programą atliks solistai Agnė Giedraitytė ir Martys Matutis bei Dance Duo studijos šokėjai. Užsisakyti vietas (60 dol.) galima skambinant Mildai tel. 708-447-4501 arba Viktorijai tel. 312-493-8754. Laukiame visų.

Jeigu norite prisidėti prie pasaulio taršos mažinimo ir atsisakyti plastikinių maišelių, galite įsigyti iš audinio pagamintą pirkinių maišelį „Draugas“. Sulankstytas jis lengvai telpa į rankinę ar automobilio daiktinę, o išskleistas jis yra talpus, patogus ir elegantiškas.

„Draugo“ pirkinių maišelis – puiki dovana sau, draugui ar šeimos nariui artėjančių Kalėdų proga.

Už **10 dol.** jį įsigysite užsukę į „Draugo“ redakciją

Arba siųskite čekį: **DRAUGAS**

4545 W. 63rd. Str., Chicago, IL 60629

Siuntimas į kitą valstiją – **2 dol.**, Illinois – **3 dol.**

Taip pat galite įsigyti lipduką „Draugaukime“. Jo kaina – **2 dol.**, siuntimas – **50 cent.**

1 YR - 2.50%
2 YR - 2.75%

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org

www.clcu.org

Namams pirkti paskolas duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomociais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@midwaylegal.com

www.draugofondas.org

ateitininkų KŪČIOS

šeštadienį, gruodžio 14 d. 4 v.p.p.

Ateitininkų namuose

1380 Castlewood Drive, Lemont, IL 60439

Šventos Mišios, bendras giedojimas, Kūčių vakarienė

Būtina užsiregistruoti iš anksto.

Registruoja Ona Daugirdienė
630-400-1302
odaugirdas@hotmail.com

Kainos:

\$10 jaunimui 9-22 m.
\$25 suaugusiems

lietuvių meno ansamblis

DAINAVA

Chorinės muzikos koncertas ir
apmąstymai Advento ir
Šv. Kalėdų proga.

GIMĖ MUMS ŽODIS

DIEVO ŽODIS IŠĖJO IEŠKOTI, KAS BUVO PRARASTA

šeštadienį,
2019 m. gruodžio 21 d.
7:00 v.v.

Švč. Mergelės Marijos
Gimimo bažnyčioje
6812 S. Washtenaw Ave.
Chicago, IL

BILIETAI: www.dainava.us - 800-838-3006 - Pasaulio lietuvių centre,
Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje - Pal. Jurgio Matulaičio misijoje
\$25 suaugusiems (iš anksto) - \$30 suaugusiems (koncerto dieną)
\$10 jaunimui (iki 17 metų) - (iki 9 m. nerekomenduojama)

BENDRAUKIME

www.facebook.com/draugolaikrastis